

så pass mange og driftsdyktige maskintorvanlegg som vi for tiden har. Også når det gjelder torvstrøbransjen er han myrselskapets levende leksikon. Ingeniør ording har også utgitt et par populære brosjyrer om brenntorv- og strøtorvdrift som har vært til stor nytte. Det er av stor betydning å ha en slik mann knyttet til selskapet, kunnskapsrik og rik på erfaringer innen sitt arbeidsfelt som han er, og dessuten utstyrt med et sjelden godt praktisk grep på tingene.

Som menneske er Ording usedvanlig grei å ha med å gjøre, alltid villig til å gi en håndsrekning og aldri overlegen eller avvisende overfor yngre og mindre erfarne kolleger. Forresten er det neppe noen som vil tro at Ording er «så gammel» som vi foran har skrevet. Det en først og fremst forbinder med ingeniør Ording er nemlig ungdom og kraft og energi. Dette gjelder under alle forhold, men kanskje mest under befaringer i skog og myr, eller når han bruker myrboret i de dype, faste brenntorvmyrene han ofte er i kast med. Trett blir han aldri; mens andre gjerne vil ta en pust i bakken etter 4—5 timers marsj eller arbeide, går Ording gjerne dagen ut, og det sjenerer ham tilsynelatende ikke det minste.

Alle som kjenner ingeniør Ording ønsker sikkert å bringe ham sine beste ønsker i forbindelse med 65-årsdagen. Både myrselskapet som sådant og hans kolleger vil nytte høvet til å takke for godt arbeide og hyggelig samarbeide i alle år.

Fortsatt lykke til!

DET NORSKE MYRSELSKAP'S ÅRSMELDING OG REGNSKAP FOR 1944.

I 1944 ble innmeldt 76 nye medlemmer, hvorav 16 livsvarige, 52 årsbetalende og 8 indirekte. Sistnevnte fordeler seg med 5 på Trøndelag Myrselskap og 3 på Finnmark landbrukskontor. I meldingsåret er 5 livsvarige og 1 korresponderende medlem avgått ved døden. Videre er 1 død av de årsbetalende, og 6 er overført til livsvarige medlemmer, mens 24 er gått ut av forskjellige grunner. Av de indirekte medlemmer er 11 utmeldte, herav 4 ved Trøndelag Myrselskap, 6 ved Finnmark landbrukskontor og 1 ved Aust-Agder landbrukskontor. Den samlede avgang blir følgelig 48, mens tilgangen var 76, følgelig er nettoøkningen 28.

Medlemstallet pr. 31/12 1944 var:

Årsbetalende medlemmer	546
Livsvarige medlemmer	277
Indirekte medlemmer	213
Korresponderende medlemmer	5

I alt 1041

Av bytteforbindelser hadde selskapet ved årets utgang i alt 131, herav 92 norske og 39 utenlandske.

Funksjonærene. Det har ikke vært noen forandringer i funksjonærenes antall i meldingsåret. Selskapet har for tiden 8 faste funksjonærer knyttet til hovedkontoret, nemlig direktør, 1 sekretær, 3 torvkonsulenter og 1 assistent ved myrundersøkelsene samt 2 kontorassistenter. Ved forsøksstasjonen i myr dyrking er ansatt 1 forsøksleder og myrkonsulent, 1 forsøksassistent, videre 1 arbeidsformann og 5 faste gårdsarbeidere. Dessuten beskjeftiger forsøksstasjonen 5 å 6 sesongarbeidere, og i sommermånedene 1 å 2 agronomer eller jordbruksstuderende til hjelp ved forsøksarbeidet.

Opplysningsvirksomheten.

Myrselskapets tidsskrift er som vanlig utsendt med 6 hefter i 1300 eksemplarer, men på grunn av papirrasjoneringen er sidetallet sterkt redusert. Det er videre sendt ut «Melding fra Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra for 1943» av forsøksleder Hans Hagerup og en brosjyre «Om stikktorvdrift» av konsulent Oscar Hovde.

Det er i meldingsåret holdt en del foredrag om forskjellige myrspørsmål og foretatt demonstrasjoner både ved forsøksstasjonen og ellers under befaringer. Videre er det ved Vinterlandbruksskolens videregående avdeling av sekretær J. Heggelund Smith holdt en serie forelesninger i jordlære.

Konsulentvirksomheten.

Denne har vært hemmet atskillig av vanskelige reiseforhold, særlig gjelder dette for Vestlandet og Nord-Norge. Det har likevel lyktes å etterkomme samtlige innkomne rekvisisjoner. Alle landets fylker, unntatt Finnmark, har i løpet av sommerhalvåret vært besøkt av en eller flere av selskapets funksjonærer. En oversikt over hva slags oppgaver som i meldingsåret har krevd reiser til åstedet er gitt i tabell 1:

Brenntorvdriften har også i 1944 krevd flest åstedsreiser, men det har vært færre rekvisisjoner vedkommende myrundersøkelser med tanke på nye anlegg enn i de nærmest foregående år. Mangelen på arbeidshjelp til maskintorvanleggene og forskjellige vanskeligheter med å skaffe diverse materiell har jo begrenset mulighetene for anlegg av nye fabrikker. Derimot har arbeidet med rettleiding og kontroll av brenntorvdriften holdt seg noenlunde på samme høyde under hele krigen.

Av mer betydelige konsulentoppgaver i forbindelse med brenntorven som har meldt seg i 1944, må nevnes undersøkelse av samtlige myrer til en rekke prestegårder i Nord-Norge og på Vestlandet og utarbeidelse av planer for en rasjonell utnyttelse av brenntorvres-

Tabell 1.

Arbeidets art	Ordning	Hovde	Løddesøl	Smitt	Lømsland	Lilleeng	I alt
1. Brenntorv, undersøkelse med eventuell planlegging	12	12	4	2	2	13	45
2. Brenntorv, rettleiding, kontroll o. l. . .	14	—	9	3	26	3	55
3. Torvstrødrift, isolasjonsstoffer av strøtorv o. l.	9	1	2	4	—	—	16
4. Dyrking, beitekultur og grøfting av myr	—	7	7	6	6	4	30
5. Forskjellige oppgaver (møter, konferanser, demonstrasjoner, foredrag m. v.)	8	1	23	4	9	12	57
I alt	43	21	45	19	43	32	203

sursene. Disse undersøkelser er rekvirert av Kirkedepartementet. Særlig må nevnes kartlegging og detaljundersøkelse av Seljøya i Selje herred, Sogn og Fjordane, et område på ca. 1800 dekar som det no utarbeides detaljerte planer for utnyttelsen av. Disse undersøkelser gjelder ikke bare vedkommende prestegårders brenselssforsyning, men som regel også en rekke småbrukere eller fiskere som har torvrett eller søker om torvrett på eiendommene.

Det er utarbeidet statistikk over brenntorvproduksjonen i 1944, som utgjorde tilsammen ca. 1,86 mill. m³. Dette er 27 % over normal produksjon, som er beregnet til 1,46 mill. m³. Sett i forhold til produksjonen i 1943 er det imidlertid en tilbakegang på ca. 11 %. Årsaken til tilbakegangen kan først og fremst føres tilbake til mangelen på arbeidskraft, men en del skyldes også transportvanskeligheter og dårlige værforhold.

Det kan ha sin interesse å sammenstille de viktigste data vedkommende torvproduksjonen i krigsårene (tabell 2):

Som en vil se av tabellen tilsvarer fjorårets produksjon av maskintorv stort sett produksjonen i 1941. Mulighetene for å øke produksjonen ganske betraktelig er imidlertid til stede, idet ca. 30 maskintorvanlegg med i alt 40 torvmaskiner var ute av drift i 1944. Lykkes det å skaffe tilstrekkelig arbeidshjelp til brenntorvdriften, og forholdene for øvrig blir slik at drift kan settes i gang ved samtlige eksisterende anlegg, vil ikke bare produksjonsresultatet i 1943 kunne nås, men betydelig overskrides. Også stikktorvproduksjonen må kunne økes betraktelig hvis det blir arbeidshjelp nok.

Da begge torvbrikettfabrikkene som bekjent er nedbrent, er det overveiende maskintorvanleggene som en

Tabell 2.

	1940	1941	1942	1943	1944
Maskintorvanlegg i drift	37	66	81	81	78
Antall torvmaskiner i drift	49	93	111	108	95
Nye stikkertorvanlegg i drift	25	29	53	57	57
Stikkertorvdrift i forbindelse med maskintorvdrift	6	13	13	9	8
Sum brenntorvanlegg i drift	62	95	134	138	135
Maskintorvanlegg ute av drift	—	3	7	16	31
Antall torvmaskiner ute av bruk	—	5	10	23	40
Nye stikkertorvanlegg ute av drift	—	3	5	11	27
Produsert maskintorv, antall m ³	75.290	126.990	169.055	170.400	125.470*)
Produsert stikkertorv ved nye anlegg, m ³	32.050	35.640	47.840	39.600	25.400
Beregnet samlet brenntorvproduksjon for hele landet i mill. m ³	ca. 1,75	1,95	2,03	2,09	1,86

*) Tallet ligger 1000 m³ over den tidligere offentliggjorte statistikk p. gr. a. senere innkomne oppgaver fra Sør-Trøndelag.

eventuell økning av brenntorvproduksjonen i Sør-Norge må baseres på. For Vestlandet og Nord-Norges vedkommende må en betydelig økning av produksjonen i første rekke baseres på utvidet drift ved de mange eldre stikkertorvanlegg som produserer torv også under normale forhold.

Torvkullproduksjonen har vært liten i 1944 da de to anlegg som finnes av denne art her i landet delvis har drevet med trekullbrenning, noe som lønner seg bedre. Driftskontroll ved A/S Torvkulls anlegg på Gårdsmyra i Våler, som ble utført av myrsekskapet høsten 1944, gav dessverre et ugunstig resultat produksjonsmessig sett, et forhold som delvis kan føres tilbake til mangler ved anlegget.

Torvstrødriften har i 1944 hatt enda vanskeligere for å skaffe seg arbeidskraft enn brenntorvdriften. Den fabrikkmessige produksjon er følgelig blitt liten, nemlig 165.970 baller, hvilket tilsvarer 50 % av normal produksjon. Hertil kommer torv-

strølagenes og de enkelte gårdbrukeres produksjon av torvstrø, som anslagsvis kan settes lik 200.000 baller eller ca. 80 % av normalt. Sammenlagt får vi en torvstrøproduksjon på ca. 366.000 baller tilsvarende 63 % av produksjonen i normale år.

På tross av dette dårlige driftsresultat har det vært flere rekvisisjoner om å planlegge både nye anlegg og utvidelser ved eldre fabrikker. En venter nemlig en sterk økning i etterspørselen etter torvstrø i årene framover.

Dyrkingsspørsmål, beitekultur og grøfting av myr har også lagt beslag på en del av konsulentenes tid, men selv sagt kommer disse spørsmål noe i bakgrunnen slik som forholdene ligger an for tiden. Enkelte rekvirenter forbereder imidlertid forskjellige dyrkingstiltak, og myrselskapet har søkt å assistere med undersøkelser og råd så vidt dette har vært mulig. Av kartleggingsoppgaver vedkommende jordbruksmessig utnyttelse av myrene er det i meldingsåret utført bare noen få arbeider.

Forskjellige oppgaver. Det er først og fremst spørsmål i forbindelse med brenntorvproduksjonen slik som møter og konferanser med brennelsnemnder, vedutvalg og transportutvalg, og demonstrasjoner av maskintyper o. l. der kommer inn under denne gruppe av konsulentarbeider. Antallet av slike oppgaver har holdt seg noenlunde på samme høyde de siste to, tre år, men sammenlignet med de to første krigsår kan det noteres en sterk stigning. Dette står i forbindelse med at vanskelighetene øker når det gjelder å holde produksjonen gående. Av samme grunn er antallet av besøkende og av konferanser ved hovedkontoret fremdeles meget stort.

Kontorarbeidet viser en stadig tendens til stigning. Utviklingen har ført med seg at en rekke spørsmål i forbindelse med brenntorvdriften, som anleggene tidligere kunne løse relativt lett, no må ordnes skriftlig med søknader til forskjellige myndigheter. Det gjelder først og fremst spørsmål om diverse materiell, driftsøljer, transportspørsmål, reisetillatelse o. l. Dette krever ofte utførlige redegjørelser og attestasjoner som myrselskapet har kunnet stå til tjeneste med. Videre må nevnes utredninger om garanti-, lønns- og prisspørsmål som til stadighet melder seg, og likeså kvalitetsbedømmelse av innsendte torvprøver.

Myrinventeringen.

Myrinventeringen i 1944 omfatter i alt 38.487 dekar myr med tilsammen 4.698.900 m³ brenntorv (råtorv). I Møre og Romsdal fylke er undersøkt 3 herreder med tilsammen 12.600 dekar myr med i alt 3.135.000 m³ brenntorv, og innen de østlandske bygdealmenninger 25.887 dekar myr med 1.563.900 m³ brenntorv. Fordelingen av så vei myrreal som brenntorvmasser innen de undersøkte områder går fram av tabell 3:

Tabell 3.

Inventert område	Samlet myrafeal dekar	Brenntorv (råtorv) m ³	Merknader
Vestnes herred, Møre og Romsdal	8.600	2.320.000	Hele herredet
Vatne herred, Møre og Romsdal..	1.000	95.000	do.
Skodje herred, Møre og Romsdal	3.000	720.000	do.
Gran almenning, Gran, Opland ..	20.892	1.409.400	Hele almenningen
Av Tingelstad alm.*), Brandbu, Opland	3.465	116.500	*) Veståsen
Av Brandbu alm.*) Brandbu, Opland	1.530	38.000	*) Veståsen
I alt	38.487	4.698.900	

Inventeringsarbeidet på Vestlandet er også i år utført av konsulent O. Hovde. På Østlandet, i Gran almenning, er inventeringen utført av sekretær J. Heggelund Smith og i Tingelstad og Brandbu almenninger av assistent D. Lømsland. Som vanlig vil mer utførlige meldinger om resultatene av inventeringen bli publisert etter hvert som kontorbehandlingen blir ferdig, og trykningsmuligheter foreligger.

Myrinventeringen har no pågått i 10 somre (1934—44 med opphold sommeren 1940). Det samlede resultat inntil utgangen av 1944 er meddelt i tabell 4. Hittil er det i alt foretatt myrinventering innen et område av 19.329 km², det er 5,96 % av rikets totalareal. Myrarealet innen dette område er ca. 1.185.000 dekar, hvilket tilsvarer 6,13 % av totalarealet.

Som vi ser er det langt igjen før hele landet er undersøkt, men det går da framover på tross av at myrinventeringen for tiden arbeider under ugunstige forhold. Bl. a. har det vist seg meget vanskelig å få tak i skikkede håndlangere til inventeringsarbeidet, og innkvarteringen og utnistingen av partiene har også støtt på store vanskeligheter.

Dyrkingsforsøkene.

Det har stort sett lyktes å holde forsøksvirksomheten i 1944 på samme høyde som det foregående år. Tilbakegangen er bare 1 felt ved forsøksstasjonen på Mæresmyra og 2 spredte forsøksfelter. Et sammendrag vedkommende de forsøk som vi for tiden har gående kan være av interesse:

A. Forsøk på Mæresmyra i Sparbu.

1. Sortforsøk ..... 17 felter
2. Såtidsforsøk ..... 5 »

Tabell 4. *Myrinventeringen.*
Oppgave over undersøkte områder inntil utgangen av 1944.

Myrinventering foretatt innen fylkene	Undersøkt av fylkenes				Myrareal innen under- søkt område				Merknader
	Areal i km ²		Areal i %		I dekar	I prosent av		8	
	Total- areal ¹⁾	Land- areal ²⁾	Total- areal	Land- areal		Total- arealet	Land- arealet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Finnmark	112,46	96,70	0,23	0,21	42.420	37,72	43,87	Del av Sør-Varanger herred.	
Troms	1.121,60	1.060,33	4,28	4,15	24.930	2,22	2,35	Trondenes, Sandtorv og Kvefjord herreder samt del av Bjarkøy herred.	
Nordland	8.841,48	7.312,26	23,07	20,14	472.665	5,34	6,46	I alt 34 kystherreder samt del av 2 herreder.	
Møre og Romsdal	2.492,37	2.424,13	16,56	16,54	206.755	8,30	8,53	I alt 28 kystherreder.	
Sogn og Fjordane	2.644,63	2.558,23	14,30	14,34	34.960	1,32	1,37	I alt 10 kystherreder.	
Hordaland	371,58	359,79	2,34	2,37	19.325	5,20	5,37	Austrheim (umtatt Feie), Lindås, Hordabø, Manger og Sæbø herre- der.	
Hedmark	2.708,14	2.643,40	9,87	10,10	322.756	11,92	12,20	Elverum, Løten, Vang, Furnes og Romedal herreder og deler av Ringsaker (Nes og Veldre almen- ninger).	
Oppland	331,87	302,45	1,33	1,28	38.782	11,69	12,82	Brandbu, Tingelstad og Gran almenninger.	
Østfold	704,75	643,91	16,86	16,58	22.097	3,14	3,43	Idd og Aremark herreder.	
Sum og %	19.328,88	17.401,20	5,96	5,63	1.184.690	6,13	6,80		

¹⁾ Rikets totalareal (oppgave 1939) 324.250,44 km². ²⁾ Rikets landareal (oppgave 1939) 309.232,30 km².

3. Gjødslingsforsøk	26	»
4. Frøavlsforsøk	4	»
5. Kalking og jordforbedring	9	»
6. Grøtieforsøk	1	»
7. Driftsomløpsforsøk	5	»
8. Ulike tynningstider for nepe	1	»
9. Slåttetidsforsøk	1	»
10. Beiteforsøk	2	»

I alt 71 felter

B. Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter.

1. Sand- og kalkfelter	7	stkr.
2. Gjødslingsfelter	17	»
3. Engfrøfelter	4	»
4. Grøtiefeltes	4	»
5. Andre forsøk	9	»

I alt 41 stkr.

Foruten forsøkene drives det ved forsøksstasjonen en del for- edling av engvekster (vesentlig timotei, engsvingel, rødsvingel og engrapp). Videre foretas det her daglige temperatur- og nedbørs- målinger. Om vær og årsvekst ved stasjonen skriver forsøksleder Hagerup en særskilt melding, hvortil henvises.

Bemerkninger til regnskapet.

Driftsregnskapet for 1944 balanserer med kr. 139.982,84. Dette er kr. 2.052,92 mindre enn foregående år. Regnskapet er opp- gjort med et overskudd, stort kr. 3.825,73.

Inntekter: Hovedkontorets inntekter er kr. 101.299,56, d. e. kr. 4.309,66 mindre enn i 1943. Nedgangen skyldes først og fremst vel kr. 2.000,00 på «Flytningskonto» (som er bortfalt i 1944), videre ca. 1.000,00 på kontoen «Refunderte utgifter vedkommende myrunders- søkels» og ca. kr. 800,00 mindre i renter av legatkapitalen. På de øvrige konti er det bare mindre forskyvninger. Forsøksstasjo- nens inntekter er i alt kr. 30.177,58, d. e. kr. 3.222,69 mer enn fore- gående år. Den største økning er det på kontoen «Inntekter av gårdsdriften», som viser en stigning av ca. kr. 2.500,00. For øvrig er distriktsbidrag og andre inntekter øket litt. Ved Forsøksansta- lten i torvbruk er inntektene i 1944 kr. 8.505,70, eller kr. 965,95 mindre enn foregående år. Nedgangen skyldes mindre forpaktning- s- avgift siste år.

Utgifter: Hovedkontorets utgifter i 1944 er kr. 81.904,15, eller kr. 79,10 mindre enn 1943. De samlede utgifter er m. a. o.

Det norske myrselskaps

Vinnings- og

Driftsregnskap

Debet

Utgifter:		
Lønninger	kr.	14.797,50
Myrundersøkelser inkl. reiseutgifter	»	840,88
Møter og representasjon	»	495,67
Meddelelser fra Det norske myrselskap:		
Trykning	kr.	1.858,10
Andre utgifter	»	405,53
		» 2.263,63
Kontorutgifter og revisjon	»	5.948,04
Bibliotek og trykksaker	»	331,15
Inventar (avskrives)	»	2.025,55
Depotavgift	»	308,00
Analyser	»	105,00
Inkasso og oppkrav	»	124,04
Avskrevet medlemskontingent	»	315,00
Livsvarige medlemmers fond:		
16 nye medlemmer i 1944	kr.	800,00
70 medlemmer i tiden 1932—1942	»	3.500,00
		» 4.300,00
Myrinventeringen:		
Lønninger	kr.	6.575,84
Håndlangere og reiseutgifter	»	1.982,87
Analyser	»	372,65
Kartreproduksjoner og div. materiell	»	242,68
Trykning, arkivering m. v.	»	434,85
Instrumenter	»	403,40
		» 10.012,29
Arbeidet for øket brenntorvproduksjon:		
Lønninger	kr.	27.131,47
Bidrag til Trøndelag Myrselskap	»	1.800,00
Reiseutgifter m. v.	»	7.849,77
Analyser	»	396,60
Instrumenter, myrbor m. v.	»	528,00
Utgifter vedk. propaganda, brenntorv-		
statistikk m. v.	»	2.331,56
		» 40.037,40
		Kr. 81.904,15
Forsøksstasjonen på Mæresmyra	»	48.798,45
Forsøksanstalten i torvbruk	»	5.454,51
Balanse, overskudd	»	3.825,73
		Kr. 139.982,84

hovedregnskap for 1944.

tapskonto.

for 1944.

Kredit

Inntekter:		
Hevet ordinært statsbidrag for terminen 1943—44	kr. 30.000,00	
Hevet statsbidrag til myrinventeringen..	» 10.000,00	
Statsbidrag til arbeidet for øket brenntorvproduksjon: Overført fra forrige regn- skap	kr. 7.000,00	
Hevet i 1944	» 33.000,00	
	» 40.000,00	
		kr. 80.000,00
Refunderte utgifter vedkommende myrundersøkelser..	» 413,70	
Medlemskontingent	» 2.995,00	
Renter av legatkapitalen	» 14.463,96	
Øvrige renteinntekter	» 330,06	
Livsvarig medlemskontingent	» 800,00	
Inntekter av tidsskriftet	» 2.296,84	
		Kr. 101.299,56
Forsøksstasjonen på Mæresmyra	» 30.177,58	
Forsøksanstalten i torvbruk	» 8.505,70	

Kr. 139.982,84

Det norske myrselskaps
Balanse-konto

Debet

Debet	Aktiva:	
Legatmidlers konto:		
Anbrakt i obligasjoner	kr. 492.200,00	
» » Akers Sparebank	» 55.408,20	
	kr. 547.608,20	
1 aksje i Rosenkrantz gt. 8	» 1.000,00	
Anleggsværdier:		
Hovedkontoret, inventar	kr. 1.000,00	
Forsøksstasjonen på Mæresmyra	» 125.000,00	
Forsøksanstalten i torvbruk	» 25.000,00	
	» 151.000,00	
Kassabeholdning og bankinn-		
skudd:		
Hovedkontoret (i bank)	kr. 8.474,02	
Forsøksstasjonen på Mæresmyra (i		
kasse)	» 134,57	
Innestående i Sparbu Arbeidspare-		
bank	» 18.653,90	
	» 27.262,49	
Utestående fordringer:		
Forsøksstasjonen på Mæresmyra	» 184,80	
Beholdningsværdier:		
Forsøksstasjonen på Mæresmyra ..	kr. 11.110,00	
Andel i Mære Samvirkeag	» 60,00	
	» 11.170,00	
Forskuddskonto	» 1.186,07	
	Kr. 739.411,56	

Oslo,

DET NORSKE

Carl Løvenskiold.

Foranstående stemmer med selskapets
For øvrig henvises til

Oslo,

A/S REVISJON

hovedregnskap for 1944.

pr. 31/12 1944.

Kredit

Passiva:**Legatkapitalkonto:**

C. Wedel Jarlsbergs legat	kr. 23.013,00
M. Aakranns legat	» 5.598,16
H. Wedel Jarlsbergs legat	» 11.233,16
H. Henriksens legat	» 68.595,01
Haakon Weidemanns legat	» 133.745,04
Professor Lende Njaa's legat	» 10.202,11
Skogeier Kleist Geddes legat	» 8.171,44
Landbruksdirektør G. Tandbergs legat	» 5.021,05
Musiker A. Juels legat	» 1.149,06
Bankier Johs. Heftyes legat	» 270.106,77
Ingeniør J. G. Thaulows legat	» 3.469,24
Fabrikkieier Olaf Røsbjergs gave	» 2.004,16
Livsvarige medlemmers fond	» 5.300,00

kr. 547.608,20

Diverse avsetninger, se forsøksstasjonens regnskap .. » 10.000,00

Kapitalkonto:

Saldo pr. 1/1 1944	kr. 177.977,63
+ overskudd	» 3.825,73

» 181.803,36

Kr. 739.411,56

31. desember 1944

3. februar 1945

MYRSELSKAP

Aasulv Løddesøl.

bøker, som er revidert av oss.
revisjonsberetning av i dag.

8. februar 1945.

P. I. BORCH.

Arne Paulsen

Det norske myrselskaps

Vinnings- og

Driftsregnskap

Debet

Utgifter:		
Forsøksdrift på Mæresmyra	kr.	19.632,60
Spredte forsøk	»	1.388,71
Vedlikehold	»	1.396,54
Assuranse, kontorutgifter m. v.	»	2.114,60
Analyser	»	607,50
Forsøksmelding for 1943	»	877,15
Avskrevet påkostning:		
Nydyrking	kr.	1.427,98
Maskiner	»	243,37
		1.671,35
Lønninger	»	16.110,00
Avsatt til byggefond	»	5.000,00
		Kr. 48.798,45
Balanse, overskudd	»	7.206,42
		Kr. 56.004,87

Debet

Balanse-konto

Aktiva:		
Samlet bokført anleggsverdi	kr.	126.671,35
÷ avskrevet påkostning	»	1.671,35
		kr. 125.000,00
Utestående fordringer	»	184,80
Beholdningsverdier	»	11.110,00
Andel i Mære Samvirkelag	»	60,00
Innestående i Sparbu Arbeidsparebank	»	18.653,90
Kassabeholdning	»	134,57
		Kr. 155.143,27

Oslo,

DET NORSKE

Carl Løvenskiold.

Foranstående stemmer med selskapets
Vi henviser til vår

Oslo,

A/S REVISJON

forsøksstasjon på Mæresmyra.

tapskonto.

for 1944.

Kredit

Inntekter:

Inntekter av gårdsdriften	kr.	23.088,97
Distriktsbidrag	»	850,00
Renter av C. Wedel Jarlsbergs legat	»	725,28
Renter av H. Weidemanns legat	»	2.111,48
Betaling for utførte forsøk og bidrag til forsøksvirksomheten fra Norsk Hydro	»	1.200,00
Bidrag til forsøksvirksomheten fra A/S Kali	»	500,00
Husleie (inkl. strømvavgift)	»	1.200,00
Andre inntekter (renter, utbytte)	»	501,85
	Kr.	30.177,58
Tilskudd fra Myrselskapets hovedkasse	»	25.827,29

Kr. 56.004,87

pr. 31/12 1944.

Kredit

Passiva:

Avsatt til:

Tørkeskap	kr.	3.000,00
Innkjøp av hest	»	2.000,00
Byggefond	»	5.000,00
	kr.	10.000,00
Kapitalkonto pr. 1/1 1944	kr.	137.936,85
+ overskudd 1944	»	7.206,42
	»	145.143,27
	Kr.	155.143,27

31. desember 1944

3. februar 1945

MYRSELSKAP

Aasulv Løddesøl.

bøker, som vi har revidert.
revisjonsberetning av i dag.

8. februar 1945.

P. I. BORCH.

Arne Paulsen

Det norske myrselskaps

Vinnings- og

Debet

Driftsregnskap

Utgifter:

Brenntorvdriften:

Maskindeler	kr. 150,00	
Diverse avgifter og administrasjon	» 304,51	
		kr. 454,51
Avskrevet på materiell	»	5.000,00
Balanse, overskudd	»	3.051,19
		Kr. 8.505,70

Debet

Balanse-konto

Aktiva:

Samlet bokført anleggsvardi	kr. 30.000,00	
÷ avskrevet på materiell	» 5.000,00	
		kr. 25.000,00
Myrselskapets hovedkasse (1943—44)	»	10.911,20
		Kr. 35.911,20

Oslo,

DET NORSKE

Carl Løvenskiold.

Foranstående stemmer med selskapets
Vi henviser for øvrig til vår

Oslo,

A/S REVISJON

forsøksanstalt i torvbruk.

tapskonto.

for 1944.

Kredit

Inntekter:**Forpaktningsavgifter:**

Av maskintorvdrift	kr. 7.204,00
» stikktorvdrift	» 16,30
» torvstrødrift	» 1.175,40
» fabrikkomt og innmarken	» 110,00

---

 kr. 8.505,70

 Kr. 8.505,70

---

pr. 31/12 1944.

Kredit

Passiva:

Kapitalkonto pr. 1/1 1944	kr. 32.860,01
+ Balanse, overskudd 1944	» 3.051,19

---

 kr. 35.911,20

 Kr. 35.911,20

---

31. desember 1944

3. februar 1945

MYRSELSKAP

Aasulv Løddesøl.

bøker, som vi har revidert.
 revisjonsberetning av i dag.

8. februar 1945.

P. I. BORCH.

 Arne Paulsen

praktisk talt som foregående år, men det er en del forskyvninger på enkelte konti, bl. a. er «Livsvarige medlemmers fond» (legat nr. 13) øket med kr. 3.500,00 utover årets innmeldelser ved tilbakeføring av innbetalt kontingent i årene 1932—42. I 1943 hadde vi en lignende post, stor kr. 2.000,00, vedkommende legat nr. 12. Til myrinventeringen er gått med ca. kr. 2.500,00 mindre i 1944 enn i 1943, mens arbeidet for øket brenntorvproduksjon har krevd ca. kr. 1.700,00 mer enn foregående år. Forsøksstasjonens utgifter er kr. 48.798,45, eller kr. 1.678,09 mer enn i 1943. Utgiftene vedkommende forsøksdriften på Mæresmyra er øket med ca. kr. 2.500,00, og for øvrig er det mindre stigninger på en rekke poster. I den annen retning trekker mindre avskrivninger enn foregående år (Hesters konto). I regnskapet er det funnet plass til avsetning av kr. 5.000,00 til et byggefond. Det gjelder en høyst påkrevd kunstgjødsel-, maskin- og redskapsbu med treskelåve for avlingene fra forsøksfeltene. Denne bygning er beregnet til kr. 14.000,00. Ved forsøksanstalten i torvbruk er de samlede utgifter kr. 5.454,51, eller kr. 3.685,57 mindre enn i 1943. Det er utgiftene vedkommende brenntorvdriften som er minsket, og dessuten er det ikke foretatt noen avsetninger i 1944 slik som gjort det foregående år. Derimot er anleggsverdiene avskrevet kr. 5.000,00, d. e. samme beløp som i 1943. Avskrivningene er en følge av slitasje på maskiner og materiell både ved torvstrøfabrikken og brenntorvanlegget og fordi torvmassene i myra etter hvert brukes opp.

Formuestillingen. Legatkapitalen utgjør pr. 31./12 1944 kr. 547.608,20. Økningen i meldingsåret er kr. 5.662,26 og skyldes delvis tillegget til «Livsvarige medlemmers fond» og delvis statuttmessige tillegg til en rekke legater. Selskapets øvrige aktiva utgjør kr. 191.803,36. Den samlede formue er følgelig kr. 739.411,56, d. e. en økning på kr. 7.487,99 i meldingsåret.

Aa. L.

KORT MELDING OM VÆR OG VEKST VED DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSSTASJON PÅ MÆRERMYRA FOR 1944.

Av forsøksleder Hans Hagerup.

Vinteren 1943—44 var meget mild. Ved juletider var det omtrent bar jord, og det skiftet med snø, sludd og regn utover etterjulsvinteren. Snødekket ble ustabil. Nedbøren var rikelig. Således var det de første fire måneder 136, 66, 99 og 62 mm nedbør, dette er 87, 23, 66 og 17 mm mer enn normalt. Teledannelsen ble derfor liten og ujevn.

30. mars var telen ca. 20 cm på laus åker, og 11. april var den på vollpløgsle 17—20 cm og på eng 12—15 cm. Da lå et jevnt snødekke på 18—20 cm. Ved måling 1. mai var på laus åker opptint 12—15 cm, og telen var 3 til 5 cm tykk. Telen var ujevn og delvis borte. På eng var telen for det meste gått ut. Der såtidfeltene ble lagt 1. mai var opptint 9 til 12 cm, og telen var 5 til 8 cm tykk. Ved måling 10. mai var telen så godt som borte overalt, bare en og annen klump i plogveltene.

På grunn av den dårlige teledannelse ble det noe vanskelig å bruke traktor under harvinga, særlig der avgrøftinga ikke var i beste orden. En måtte vente til det tørket opp en del.

Noen «isbrann» på engene var det ikke, men kløver hadde gått ut på grasmyra. På mosemyra hadde kløveren klart seg bedre. Haustrugen var en del uttynnet.

Vårarbeidene tok til 13. april. Mineralgjødsla ble utsådd på eng fra 24. april og på åker fra 28. april. Salpeter ble utsådd på eng fra 15. mai og på åker fra 8. juni.

Gjødslinga i kg pr. dekar til enkelte vekster var til eng: 10 superfosfat (14 %), 5 dampa beinmjøl (21 %), 30 kalisalt (40 %), 12 til 20 kalksalpeter. Til åker: fosfat som til eng, 15 kalisalt, 0 til 10 kalksalpeter. Til neper: 12 lass husdyrgjødsel (3 tonn), 10 superfosfat, 10 dampa beinmjøl, 30 kalisalt. Til poteter: 20 superfosfat, 10 dampa beinmjøl, 44 kalisalt.

Såing og setting av ymse vekster ble utført til følgende tider: Nidarhavre 2—5/5, Kjevik stjernebygg og Hersebygg 9/5, gulrot 12/5, engfrø 18/5, poteter og rødbeter 19/5, neper og kålrot 1/6, før- og sukkerbeter 10/6 (planta), hodekål 7/6, blomkål 12/6 og hausrug 15/8.

I mai måned var nedbøren liten, bare 23 mm, temperaturen holdt seg låg, og det var 11 frostnetter i måneden. Juni måned hadde 57 mm nedbør, det er 14 mm mer enn normalt. Det holdt seg framleis noe kaldt, så det ble gode vilkår for ugraset. Veksten av kulturplantene gikk seint. Juli måned hadde 27 mm nedbør, det er 34 mm mindre enn normalt. I første uke av juli var det bra med varme, men det ble kaldere utover måneden for så å stige mot slutten. Noen drivende vekst ble det ikke. Hodekålen var også dette år sterkt plaget av stankelbein og kålflue, likeså blomkålen. Mot kålflue ble det vatnet to ganger. Omplanting av kål måtte til på grunn av stankelbeinangrep, og utover sommeren visnet mange planter av for sterke angrep av kålflua.

Timoteien blomstret 19. juli. Slåtten var da i gang, den tok til 13. juli. Gjennom hele juli måned var det bare 5 nedbørsdager med 27 mm regn. Slåtten ble utført under meget gunstige vilkår og ble ferdig 29. juli. Høyet kom velberget i hus. Siste lass var inne 5. august. Høyavlinga ble meget bra, men noe ujevn avling på de ymse felter. På felter med regelmessig omløp ble høyavlinga pr. dekar:

	Omløp med 3 år eng	Omløp med 4 år eng	Omløp med 5 år eng
1. års eng	916	720	898
2. års eng	809	762	892
3. års eng	784	760	830
4. års eng	—	728	782
5. års eng	—	—	678
Middeltall	836	743	816

Også på mosemyra ble avlinga av høy meget god, på 1. års eng 640 kg og på 2. års eng 700 kg pr. dekar.

I første halvpart av august måned var det ganske godt med varme. Middelterperaturen var ca. 20 C°. I andre halvpart gikk den nedover. Noen sterk drivning av kornet fram til modning ble det ikke. Både bygg og havre stod meget pent, men da regnet kom i august, ble havren klappet helt ned, bygg berget seg noe bedre mot legde. Omkring St. Hans-tider var det litt frost som ikke skadde kornet noe. Frost var det 2., 24. og 27. august, men heller ikke da ble kornet nevneverdig skadd. 5. september var det ÷ 4 C°, og korn som da ikke var skåret ble skadd. Potetgraset frøs helt ned.

Kjevik Stjernebygg ble skåret 23. august, godt modent. Hersebygg ble skåret fra 25. august. Det var da ikke så godt modent som den andre sort. En del Hersebygg ble først skåret 5. september, det ble skadd av frosten. Nidarhavre II ble skåret fra 27. august. Den var noe mangelfull moden. I siste halvpart av august måned var det mye regn. Normalt er det 78 mm, men det var 95 mm. September hadde 113 mm, det normale er som for august. Både skur og berging av kornet ble under disse forhold vanskelig. Avlingene ble tilfredsstillende. Kjevik Stjernebygg og Hersebygg gav 260 kg korn, Nidarhavre II 270 kg pr. dekar. Haustrug som ble skåret 3/9 gav bare 84 kg pr. dekar. Den var sterkt uttynnet av vinteren. Timoteifrøet ble skåret sist i august. Det var mye legde i frøstykkene, og frøet ble av den grunn mindre godt. Avlinga ble av 1. sort 28 kg og av 2. sort 12 kg, tilsammen 40 kg pr. dekar.

Potetene ble høstet fra 18. september. Det hadde vært litt frost flere ganger utover sommeren. Således ble graset litt skadd ved St. Hans-tider, likeså 2., 24. og 31. august. Skaden var ikke stor i de to første frostnetter, men 24. august ble toppen av graset sterkt skadd, om lag 1/3 av planten. Natt til 5. september frøs graset helt ned (÷ 4 C°). Frostnettene og den noe lave temperatur utover sommeren gjorde at potetavlingene ble små. For ymse sorter ble knollavlinga pr. dekar og prosent tørrstoff følgende:

Louis Botha	1907 kg knoller med	19,5 % tørrstoff
Sharpes Expres	1517 » » »	20,6 » »
Kerrs Pink	1159 » » »	19,0 » »

Ås	1243	»	»	»	17,1	»	»
Parnassia	1172	»	»	»	20,4	»	»
British Queen	1426	»	»	»	19,0	»	»

Oktober måned hadde lite nedbør, bare 36 mm, det er 42 mm mindre enn normalt. Høstinga av rotvekstene ble utført under gode værforhold. Neper og kålrot ble tatt opp fra 3. oktober, de ymse sorter 14. oktober. Avling av røtter pr. dekar og tørrstoffprosent for ymse sorter ble:

Fynsk bortfelder (Felleskjøpet 1944) ..	6986	kg røtter med	8,5	% tørrstoff
Fynsk bortfelder (egen avl 1941)	7125	»	»	« 8,6 » »
Østersundom (Felleskjøpet 1938)	7208	»	»	» 9,4 » »
Kvit mainepe (Felleskjøpet 1944)	5361	»	»	» 12,5 » »
White Globe (Felleskjøpet 1942)	7000	»	»	» 7,9 » »
Yellow Tankard (Felleskjøpet 1944) ..	6820	»	»	» 9,7 » »
Bangholm kålrot (Felleskjøpet 1939) ..	3307	»	»	» 13,2 » »
Førbete — Øtofte (planta)	1611	»	»	» 16,9 » »
Sukkerbete — Klein Wanzleben (planta)	1083	»	»	» 24,5 » »

Nepene har gitt tilfredsstillende avling, kålrot ligger betydelig under og betene meget under kålrot igjen, selv om disse er planta etter tiltrekking i drivbenk. Kålrøttene var meget angrepet av kålflua larve. Om lag 2/3 var mer eller mindre skadde.

Gulrøttene ble tatt opp fra 7/10. Avlinga ble ikke særlig stor. Sen oppspiring gjorde at ugraset fikk for meget overhånd, dessuten spirte frøet dårlig, slik at det ble en del luker i rekkene. Det ble sådd en rekke på drill med 55 cm mellom drillene. Totalavlinga ble for Feonia 2354 kg og for Nantes (Munkegård II) 1950 kg røtter pr. dekar. Røttene ble av fin kvalitet.

Røddbetene spirte meget dårlig, så avlinga ble helt mislykket. Frøet var dårlig modent med svak spirekraft.

Det siste av hodekålen ble tatt opp 16. oktober. Avlinga ble ikke særlig stor. Liten varme og sterke angrep av kålflua var årsak til det. Trønnder hodekål (frø fra Kvithamar forsøksgård) gav 2623 kg faste hoder pr. dekar. Jåtun 2255 kg og Stavanger torv 1574 kg. Tidlige sorter gav beste resultat. Blomkålen ble sterkere angrepet av kålflua enn hodekålen, så plantetalet ble sterkt redusert. Blomkålen ble ellers godt utviklet.

Året 1944 må avlingsmessig sett betegnes som noe ujevnt. De ymse vekster nådde ikke like bra utvikling. Frost og for lite varme var de viktigste grunner til det. Korn, høy og neper gav tilfredsstillende avkastning, grønnsaker og poteter gav betydelig under middels avling.

November måned fortsatte med liten nedbør, det var 22 mm, mot normalt 76 mm. Utover høsten var det strålende vær, og høstpløyinga kunne gjøres unna i god tid, i slutten av oktober var den ferdig. Desember måned hadde 48 mm nedbør, mot normalt 64

mm. Litt snø kom det i november, men den ble ikke liggende. Omkring jul kom det en del snø, men den ble og uvarig. Først på nyåret ble det så kaldt i været at snøen ble liggende.

Mære 14. februar 1945.

EN KRITISK VURDERING AV FORSKNINGSRESUL- TATENE INNEN DET ORGANISKE JORDMATERIALES KJEMI.

Prøveforelesning for den landbruksvitenskapelige doktorgrad, holdt ved Norges Landbrukshøgskole den 15. desember 1944 (oppgitt emne).

Av kjemiingeniør Anders A. Hovden.

Når jeg skal gi en kritisk vurdering av forskningsresultatene innen det organiske jordmateriales kjemi, og dette skal gjøres i en enkelt forelesning, så er det sjølsagt at en må nøye seg med å angi hovedretningslinjene innen denne sammensatte forskningsgren og søke å vise hvilket standpunkt den kjemiske forskning på dette felt i dag inntar.

Studiet av jordens organiske materiale — eller humusen. som det også kalles — strekker seg over et tidsrom av minst 160 år. De første undersøkelser av torvas kjemi ble offentliggjort omkring 1785. (Bennie 1784, Achar d 1786).

Etter Sprengels omfattende studier (1826) begynner «humuskjemien»s litteratur å vokse raskt. Man tilla som bekjent humusen en nesten mystisk rolle i jorda på den tid. Studiet av jordas organiske substans tar altså sin begynnelse i den organiske kjemis første tid, da en antok at alle stoffer var enkelt sammensatt. Tidlig gjorde derfor den retning seg gjeldende at den organiske substansen (humusen) i jorda måtte være relativt enkelt sammensatt. Flere forskere gikk inn for å isolere denne hypotetiske humussyre (ulmin, crensyre, apocrensyre og andre navn ble brukt). Det mer (1871) mente allerede å ha bestemt denne syre, som han gav bruttoformelen $C_{10}H_{16}O_{27}$, og denne mente han var en vesentlig bestanddel av det organiske materialet i jorda. Det var alkaliekstrahert organisk materiale han arbeidet med. Kvelstoff påviste han og trodde det var en forurensning. Dette var alminnelig antatt i lang tid etterpå.

Tross det veldige arbeid som er nedlagt for å søke å isolere denne humussyre så har det aldri lyktes å bevise dens virkelige eksistens som en organisk veldefinert molekylarforbindelse. (Hele den lange utvikling som er skjedd må jeg hoppe over).

Vel den siste som forsøkte å bevise den alkaliekstraherte humus-